

MOLIM TE ZA SVOJE DIJETE

23. nedjelja kroz godinu, C

Ivana Brlić-Mažuranić u jednoj svojoj nezaboravnoj bajci tankočutno zamjećuje kako ponekad „*ni junak ne može suzi da odoli.*“ I evo u današnjoj poslanici Filemonu vidimo apostola Pavla upravo u takvoj ulozi. Eno njega, starca, okovana, negdje na koncu svoga životnog puta. Pun nježnih i osjećajnih riječi piše Filemonu: „*Molim te za svoje dijete koje rodih u okovima, za Onezima.*“ Nisam mogao odoljeti ovoj poslanici. Redovito je ispuštamo u našem naviještanju jer nam se čini previše osobnom. Međutim, ova je poslanica izuzetna. Kao prvo, to je jedina poslanica koju je Pavao cijelu napisao vlastitom rukom (toliko mu je bila važna!). Nadalje, pisao ju je jednom čovjeku zauzimajući se za drugog čovjeka. Privatno pismo. Konačno, ova nas poslanica uči tankočutnosti i nenasilnoj ljubavi.

O čemu je riječ? Filemon je Pavlov učenik. Njegov rob Onezim, vjerojatno nakon neke nepodopštine, bježi od njega i dolazi Pavlu koji ga krsti. On postaje Pavlov pratilac i suradnik. Međutim, po ondašnjim je zakonima bilo teško kazneno djelo štititi odbjeglog roba. Zato, nakon nekog vremena, Pavao šalje Onezima natrag Filemonu i po njemu šalje ovu poslanicu. Pavao preporučuje Onezima Filemonu i moli ga da ga primi kao njega, Pavla. Kao apostol, i kao duhovni otac Filemonov, Pavao je mogao i zadržati Onezima, ali on želi poštovati i Filemona i ondašnje zakone. S druge strane Pavao nadilazi ondašnje zakone i moli da Filemon primi svoga roba kao brata. Iz svega bismo ovoga htjeli istaknuti slijedeće.

Prvo. Pavao poštuje ondašnje zakone, poštuje zakonsko pravo Filemonovo na Onezima. Ne želi unositi pomutnju. Ne želi nametati svoj apostolski autoritet. On poštuje i zakone i ljude koji imaju nekakva prava, iako ti propisi nisu u skladu s kršćanskim načinom gledanja. Pavao ne želi dati povoda klevetama kako kršćani ruše temelje građanskog društva (tako je i Isus naložio Petru da plati porez za sebe i za njega). Ne želi vršiti nasilje nad savješću svojih učenika, upravo kako veli Isus: „*Blago mirotvorcima, oni će se sinovima Božjim zvati!*“ Kad bi i u nama bilo više takvog Kristovog i Pavlovog mirotvorstva (a ne istjerivanje pravde po svaku cijenu).

Drugo. Pavao se ne miri s tako neljudskim zakonima. Stoga moli Filemona za milosrđe i za kršćansku ljubav. On potiče i poziva. Ne nameće „*ognjem i mačem*“ svoju pravdu i svoju istinu, nego poučava kakav je kršćanski stav o ropstvu: rob više nije rob, nego ljubljani brat u Kristu. Upravo je tako i s nama. Toliko puta ne možemo promijeniti neke nespretnosti ili nepravde strukture u društvu i Crkvi. Ali možemo promijeniti svoj stav prema njima: koliko je do nas, činimo dobro, unatoč nespretnosti zakona.

Treće (ne manje važno): Pavao dopušta samom sebi nježni govor srca, daje oduška svojim osjećajima. Veli: „*Šaljem ti ga - njega, srce svoje.*“ Eto. Navikli smo gledati Pavla čvrstog i odlučnog, onoga koji zna i prijetiti i naređivati. A evo, ovdje, iznemogao starac u okovima dopušta da mu srce progovori. To je onaj veliki dar kojega Bog svakome od nas daje na različite načine: ljubav drage i bliske osobe, zajedništvo u vjeri, u nadi i u ljubavi. Zahvaljujemo Bogu i za takve posebne darove.

Bila je to Poslanica Filemonu. Možda je ovih dana i cijelu pročitamo.

Zvonko Pažin